

ЭНЭ...
Хүндэтгэсэн...
Хүндэтгэсэн...
Хүндэтгэсэн...

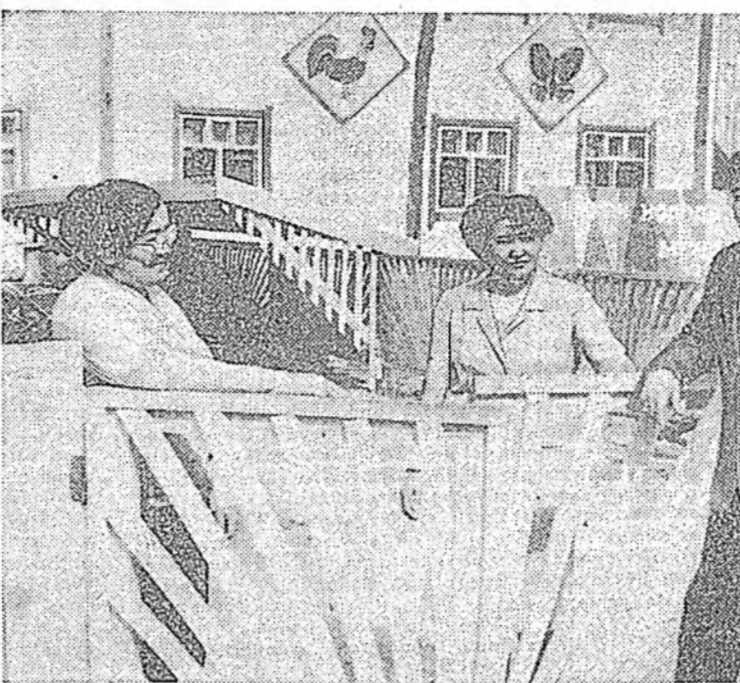
музей гэхээ мэтэ хүн зоний хуу-
р баригдаан байна буюу.
Уланхааны савсөвөдэй «хуу-
рин бүхэндэ — элүүр энхэ ажа-
байдал» гэгдэн үүсхэлэй барха-
наархйн район соогоо эгэл
түрүүлэн дэмжэсэн юм. Ти-

НОТАГАЙ ШЭНЖЭ

хэдэ хүн зоний сүлөө сөгнө
хайнаа эмхидхэхэ хүдэлмэ-
риэ тэдээр тухын түрүүлэ
табха нэн. Сөблэй байшангай
үнгэрэгдэг бүхн хэмжээнууд-
тэ ажилша коллежтнууд булга
хабадажа хураа. Коллектив
бүхэн ямар нэгэ хэмжээ ябуу-
га үнгэрэхын туло тухай ха-
роусалатай байдаг болоо хэн,
Сомоной Совет. Ленинэй нэ-
рэмжэтэ колхозой профсоюз-
зай комитет, сөблэй байшан-
гай совет гурбан тус коллек-
тивнээ сэхэ асуухэ эрхэтэй
хэн.

Гэр бүлэ соо болодог баяр
«Единолюбие» бархнаархйн бүсэд-
тэ андохонор үнгэрэгдэг
болоо. Жэшээлхэ, залуушуу-
лдэй гэрлэлтэ «Баяр» гэжэ бай-
шан соо хоёрдоо жэлээ хү-
нхүнтэйгээр лэ үнгэрэгдэнэ,
Унгэрэн жэлээ эндэ архидал-
гай 12 түрэй найра наара
хэн. Хүн зоний бүгдээрээ
турдэ хабаадажа эхэ номин
юм. Архидалгай турдэ өржэ
хэ, уйданан, шанланан хүн
гэжэ үгэ бэлэй. Асуулан хэ
хүмэй: «Турдэ архин хэрэг-
тэй юмэн үгэ» гэжэ харюу-
сахэ байгаа хэн.

Бархан хууринай үйлсйн ко-
митетүүдэй хүдэлмэри тухай
хэлээгүй хамнин, нотагай Со-
вөдэй хүдэлмэри дутуугар
харгадха шэнгэ байна. Арбан
нимэ комитет арижа сөбэрэй
талаар мурисжа, илжа гарга-
шадан ГАРГА ошохо амарха
тулоуулагуу пүтөөг барюуд-
даг. Нотагай хургуулин
багша Л. В. Ринчинова нимэ
пүтөөгдөө хүртөө хэн. Мүр-
сөөнэй гуримда гансал өржэ
сөбэрэй байдал харада аб-
тадаг бэш, мүн нитын ажа-
байдала, сөблэй болон спор-
тын талаар болон хэмжээ
ябуулгануудта хабадалган,
үхибүүдээ ямарөөр хүмүүжүл-

1987 ондо долоон гэр бариг-
данга, байгша ондо 15 гэр ба-
ригдажа эхилэн байха юм.

1987 ондо долоон гэр бариг-
данга, байгша ондо 15 гэр ба-
ригдажа эхилэн байха юм.
Ушөө 27 бүлэ гэр бариха эл-
жээндэ бэшээтэй.
Эдэ жэшээнууд эндэ дэм-
жээгээ үзүүлэгдэжэ. Нотагай
Советүүдэй бүхн хүдэлмэриэ
хубилган шэнэдхэхэ тухай хлэ-
сэн болохо байдаг. Харин
тихэдэ хүдэлмэриэ худал-
лоод, үгын-сөжөөшнэ худал-
гоогүй байна буюу. Энэ юм-
нээ болон гэршээб? Партийна
комитетүүдэй зүгөө ёһотой
дэмжэлгэ ба асуулда дутана
гэгшэ ха. Ардай депутатууд
Ахын районы Советэй сэг
үргэлжин комиссинүүдэй хоолон
сарна дансунуудэй хоолон
байхадэ, юун гэжэ холлолэй
гэгшээб? Олонхи комисси нэ-
жээгэ заседан үнгэргоогүй
байна. Тэдээнээ асууха хүн
үгэ болоно гү?

Республикнаний худөө ню-
тагуудта 400 мянга гаран хүн
ажооно. Сельскэ, сомоний,
поселково Советүүдэй үнгэр-
нэн жэлдэ 3 мянга гаран элдэб
асуудал харагдаа. Харин Ор-
литто нимэ юмэн үзэгдэнэ-
гүй. Эндээшэ тоболоон хээдэ,
хэдийнэ Советнэй ёһотой
эзэн бии гэшээб? Ойлогжо
ядахар бэшэ.
Вашкир пост Мустай Керим
«Ардай депутатуудай сель-
скэ Советнэй үнэн сэхэ, хлэ-
сэршээгүй бата совет засэг
эхилдэг. Тэрэнэй хүндэтбэри,
тэрэнэй сүүд олонхи шидээтэ
шидэхын үгэ болодог. Комму-
нистнуудай пертяр хүтэлбэри-
лэгдэнэ совет засегэй хайха-
нимэ энэлэ— гэжэ «Известия»
газетэдэ бэшэнэ байдаг.

Л. ДОРЖИВ,
Бурядай АССР-эй Верховно
Советэй Президиумэй
инструктор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Барханий
совөдэй түрүүлгшэ А. М.
Доржиев (баруун гарна хо-
ёрдох). Хуралханай райгүй-
сэдкомой секретарь В. В. Сам-
буева «Хараагсай» гэжэ сэд-
ясини хүдэлмэрилгээдэй
хоорлодог байна.
В. ГАРМАЕВАЙ фото.

ЭРИЛТЭЭ НУЛАДХАНГУЙ

Хуралсалэй жэлэй түршадэ
олимпиада үнгэрэгдэнэ бай-
ха. Районой бүхн хургуули-
нууднаа хубууд, басагад тэ-
рээндэ олоороо хабаада. Үн-
дэнэ буряад хэлэн дээрээ
уран гооёр шүлэгүүдэй үн-
шажэ, ердэй аман зохиол хэр
мэдэхэ байханаа элрүүлээ.
Хургуули бүхэн дүрэ зур-
гуудай альбомууды, онтохо-

хуралсалэй жэлэй түршадэ
олимпиада үнгэрэгдэнэ бай-
ха. Районой бүхн хургуули-
нууднаа хубууд, басагад тэ-
рээндэ олоороо хабаада. Үн-
дэнэ буряад хэлэн дээрээ
уран гооёр шүлэгүүдэй үн-
шажэ, ердэй аман зохиол хэр
мэдэхэ байханаа элрүүлээ.
Хургуули бүхэн дүрэ зур-
гуудай альбомууды, онтохо-

хуралсалэй жэлэй түршадэ
олимпиада үнгэрэгдэнэ бай-
ха. Районой бүхн хургуули-
нууднаа хубууд, басагад тэ-
рээндэ олоороо хабаада. Үн-
дэнэ буряад хэлэн дээрээ
уран гооёр шүлэгүүдэй үн-
шажэ, ердэй аман зохиол хэр
мэдэхэ байханаа элрүүлээ.
Хургуули бүхэн дүрэ зур-
гуудай альбомууды, онтохо-

хуралсалэй жэлэй түршадэ
олимпиада үнгэрэгдэнэ бай-
ха. Районой бүхн хургуули-
нууднаа хубууд, басагад тэ-
рээндэ олоороо хабаада. Үн-
дэнэ буряад хэлэн дээрээ
уран гооёр шүлэгүүдэй үн-
шажэ, ердэй аман зохиол хэр
мэдэхэ байханаа элрүүлээ.
Хургуули бүхэн дүрэ зур-
гуудай альбомууды, онтохо-

Кооператив — ажабайдалманай

ОЙРЫН ЗОРИЛГОНУУД

хүсэл, зориг түгэлдэр, хүн зо-
ной аша түгэдэ хүдэлмэрилжэ
байна. Эдэнэр 1990 он хүрээ-
тэ 40 мянган түхэригэй хэм-
жээний хангалга хээдэг боло-
хоор хараална.

Ардай депутатуудай Улан-
Удын городской Советэй гүйсэдкомой шидхээбэрээр
«Телесервис» гэжэ кооператив
эмхидхэгдэ хэн. Тэрэнэй
арбан гшүүдэй гол ажылгаа сү-
лөө сөгтэа (үдэшдөө, амь-
ралтын үдэрнүүдтэ) айлаар
ялжа, захяануудынь дүүргэ-
дэг гуримтай. Зөһөбарилгын
үнэ сан В-33-01 гэгдэн преис-
курентын ёһоор түлэгдэдэг
юм. Тихэдэ дайнда хабаадаг-
шад ба ивээлдүү 30 процент
хүнгэлтэтэйгээр түлэгдэг. Захи-
л хөөр үдэрэй турша соо
заабол дүүргэгдэдэг. Хахад
жэлэй турша соо тэдэнэй хүс-
рөө 510 аппарат зөһөбарилга-
дад байна.

Тэдэнэр нитын транспор-
таар ажжа, Улан-Удэ соохи
захилнуудынь хангана. Ханга-
даг газараа үргэдэхын тула
өөлөднөө мунгөөр мешина
худалдажа абаха нэнэтэй, гөр-
хүдэлмэри хандаа хэн. Тэдэ
тэрэнэ буряад хургуули
гээр анзавадог. Архидалгай
тын, Силикатинэй, Зэрэчинэй,
Дивизионнаа поселогүүдэй хүн
зоний захил хангажа шадха-
гуй байна.

Энэ кооперативта захил хэ-
рээ гээ наа, 4-7-29 гэжэ номо-
роор хондоходо болохо.

Хэвсгэн үйлдэбэрин үл-
рөөлнөөн дэргэдэхэ «Люкс»
гэжэ кооперативы Ж. А. Ми-
носын ударидаана. Тэндэ хүн
зоний захилгаар элдэб түхэлэй
гүтэл өгдөгнө. Барилга-заһа-
барилгын хүдэлмэри хээ кооперативын мүнөө үедэ из-
беохсо галдана, хүн зондо тү-
лөө залга балдэнэ, дэрхэлжэ
юмнын үрөөлнөөн тэдэнэй
ГАЭ-53 түлээтэй хушээ аши-
наар хангалга хэрэгтэй саг-
тан ДТ-54 трактор үгэдэг, хуш
тэдэнэр пилораматай болобо.

Северобайкальскэ горлодо хо-
ёр кооператив худалжэ. Хүн
зоний хубсаха хунор оюулга,
телевизорпературеа залуу-
ха арга боломжо тэндэ бии
болонхой гэжэ шуулаха.

Лериса Поликарповна Дырхоева Эрхүүгэй медицинскэ
институт дүүргэнэй үдэа Хорин районой түбэй зоний
дада ажилланан юм. Тэндэ ажылгаа үдөөг тэрэ хүн зоний
дунда хүндэтэй болонхой байна.

Лериса Поликарповна 1985 ондо Нозосибирскын меди-
цинскэ институтай ординатурада хуржа, мэргэжэл шадба-
лаа улам дэргэлдүүлээ. Мүнөө тэрэ Улан-Удын 4-дхи поли-
клинкинэй участково терапевтээр ажиллана.

Отделение даагша З. Х. Меланишова Л. П. Дырхоева
тухай магтаалгүй үгэнүүдэй хэлжэ байгаа нэн. 1987 ондо
участково врачунуудай дунда дэлгэрэн социалист мурисоно-
д тэрэ нэгэнтэ бэшэ илжа гэрлэн байна.

Ц. САГАЛЕВ,
худөө бэшгээч.

ХИЛЫН СААНАГАА ТАССАПН

ХУБИЛГАН ШЭНЭДХЭЛГЭ ЯМАРААР ХҮГЖӨӨГДЭНЭВ?

Бүхэсоюуна XIX партийна
конференцид КПСС-эй ЦК-
гай Тезисүүд дэлхэйн олон
оронуудай хүн зоний анхарал
татаана, һонирхол үүхэнэ. Со-
вөдүүдэй орондо хубилган
шэнэдхэлгэн ямараар бэ-
лүүлэгдэжэ байһанда КПСС-
эй ЦК-гай Тезисүүд соо то-
дорхой харюунууд үгтэнэ гэ-
жэ элдэб ороонуудай полити-
ческэ амант ябуулгад, оло-
нигээр мэдээлэлүүдэй дят-
гаруулан тарадаг хэрэгсэл-
нүүд тэмдэглэнэ.

БУДАПЕШТ. Хубилган
шэнэдхэлгэн ямар шэнгэлээр
асуудалда Бүхэсоюуна XIX
партийна конференцид дэ
КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүд
тодорхой харюу үгтэнэ гэжэ
Венгрийн долоон хонтогто
нэгэ удаа гарадаг «Мадья-
рорсаг» журнал бэшэнэ.

Хушан болон шэнэ юмэнэй
хоорондо болон тэмдэглэ-
дэ нимэ түр дунгууд туйла-
лана гэжэ энэ журнал тэмдэ-
гдэнэ. Үзэл суртал-полити-
ческэ хүдэлмэрин теори-
ческэ хэмжээгэ дэлхэйн
дэлхэйн социализмын гол шу-
хала асуудалуудаар зохи-
хы үгэ булалдаата хоорал-
доонууды гүнзэгүүрүүлэ
шухала гэжэ КПСС-эй Цент-
ралнаа Комитет Тезисүүд
соогоо тэмдэглэнэ.

ГАВАНА. Бүхэсоюуна XIX
партийна конференцид дэ
КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүд
Пренса Латина агентство
үндэр сэгнэлтэ үгтэ. Парти
болон совет обштынн ажа-
байдала демократичн үргэл-
хын тула шухала урша ша-
нартай шэнэдхэн хубилга-
лын хэрэгүүд СССР-тэ бэ-
лүүлэгдэнэ байна гэжэ энэ
документ соо заагдана гэжэ
хэлдэгнэ.

ДЭЛХЭЙН ВРАЧНУУДАЙ КОНГРЕСС

ОТТАВА. «Дэлхэйн врач-
нуд ядэрна даёе зайсуулан
сарайн тулоо тэмсээнэ» гэг-
дэн уласхоорондын худал-
онэй VIII конгресс Монре-
альда болохо байна. Врач-
нуудай уласхоорондын хүлэ-
лэоний дунгуудынь согсол-
хын ядэрна дайнай аюулы
зайсуулан сарайн тулоо,
хүн түрэлтэнэй аямидара-
лай тулоо тэмсэдэ шэнэ зо-
рилгонууды харалхын тула
дэлхэйн 60 ороной 2000 ша-
хуу делегат Канадын шү-
мышлана ба сөблэй эхэ тү-
тэ сурлаба.

«Врачнуд ядэрна дайнай
аюулы зайсуулан сарайн
тулоо» гэгдэн совет комито-
дэй түрүүлгшэ, элнтэ мэд-
дэжэ совет хирүүр акаде-
мий М. И. Кузин конгресс-
сэй худалмэрин түрүүлгшэ
үдэр үгэ хэлбэ. КПСС-эй
ЦК-гай Генералнаа секретарь
М. С. Горбачевой кон-
грессэ элэгшэн амаршал-
тын бэшгэе тэрэнэй соно-
хон уншахадан, сурлагаршад

нэрвөө удаан үргэлжэлэн
алга ташалгаар утгаа.
Түрүүшын конгрессхээ
хойшо үнгэрэн долоон жил-
лэй хугасаа соо эхэ юмэн
хэлдэг. Ядэрна дайнай хой-
шононууд тухай медицин-
скэ баримтануудта үндэ-
лэн, врачнуд олонитын на-
амжада, политикүүдэй ха-
раа болондо үргэнөөр нү-
рөөлөн байгаа. Дэлхэйн
врачнуд буюу зэбсэгүүдэ
динаха талаар амагатай түй-
лэха арга олгоһон оршон
байдал байгууллага эхэ ху-
билга олдуула. Байдал
ондо врачнудай ядэр-
на дайнай аюулы зай-
суулан сарайн гэгдэн улас-
хоорондын үргэн эхэ аюул-
га бөлүүлжэ байна гэжэ со-
вет делегацин түлөөлгшэ
тэмдэглэ. Энэ худалон
ядэрна бүхн тэһэлэлгүү-
дэ болуула зорилго таби-
на.

«ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ДОЛГИН»

1988 оной июнийн II-дэ үнгэргэгдэхэнэ

ҮНГЭРЭГШЭ жэлэй октябрь нарада бумбарсэг дэлхийн Алас-Дурна зүгөө холын баруун зүг хүртэр үнгэргэгдэнэ. «ЭБ найрамдалай долгин» хэдэн гэнэ аюулы зайсуулан сарахын түлөө эдб-хитэйгээр, бүри зоримгойгоо тэмсэхинь, ядерна болон хүн зоние олоор хюдадаг бусад буу збсгүүды гүйсэд дүүрэнээр усдахынь дэлхийн бүх оронундай түмэн сая араудудыг хүлгүүлээ бэлэй. Энэ хүдэлөөндэ Буряад ороной ажалшад хабаадлсаа хэн, Улаан-Удэ хотодо Советүүдэй талмай дээрэ амгалан тайбан байдалы хамгаалхын аярудаг залуушуул үүсээ хэмнэй.

Зарим оронундай, тэрэ тоодо Японой ба СШ-агай, дайн сэргэтэ сэргүү эмхинүүдэй үүсхээтэ 1988 оной июнийн II-дэ «ЭБ найрамдалай долгин» гэж нэрлэгдэнэ дайн сэргэе буруушаан бүхэд дэлхийн хэмжээ абууга үнгэргэгдэхэнэ. Тэрэ буу збсгүүдыг хязварлан хуряаха талаар ООН-ой Генеральна Ассамблейн III тусхай сессин хүдэлмэри-тэй дашрамдуулан эмхидхэгдэх юм. «ЭБ найрамдалай Бүхэдэлхийн Совет», «ЭБ найрамдал хамгаалса совет комитет болон» «ЭБ найрамдалай совет жаса тэрэ үүсхиле найшаан дэмжэлэн байна.

СЭР дэлхийн эб найрамдала хүснэй Ассамблейн сессид хабаадагшдаа хэндэ дунгөө жүдэлмэри тухай хөөрхэ, Өмнөдүгдэ лэл болон эрилтүүдэ хэлээ аргатай болон.

СЭР-ийн СШ-а хэврийн ороондох хирлсануудай эдбхижэн найжаран Дуунур ба дутын элдэ хэргэлдэгдэхэ ракетүүдэе усдахыа тухай, Юуб гэжэдэ ядерна гэнэ аюулы зайсуулан сарахын түлөө хүдэлөөндэ хэб бэлдэлсүүлсэ, буу збсгүүдыг хязварлан хуряахын талаар шэглэлтэйгээр хэлсэснүүдэ баталхын туло хүлээл оролдлогонуудаа эдбхижүүлэхэ хэрэгтэй гэжэ меморандум соо тэмдэглэгдэнэ.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн III тусхай сессин майн 31-дэ хүдэлмэриэ эхилээ. Буу збсгүүдыг хуряаха талаар онсо шухала шидхэбэрхүүд тэндэ баталагдаха юм. Варшава Договото ородог гүрэнүүдэй делегацинууд «Буу збсгүүдыг хуряаха, аюулгүй байдал хангахыа» гэжэ меморандум сессин үзэмжэдэ тавья. Ядерна буу збсгүүдыг шата шаварнь усдахыа, ядерна збсгүүдэй туршалгануудыг эсэслэн ба бүхэдэ хорихо, замбуулинда гэдэгдэхэ буу збсгүүдэй үйлдэбэрилгэ хязварлаха, химическэ болон хүн зоние олоор хюдадаг бусад збсгүүдыг үгэ хээ, збсгэтэ хүсээнүүдэ ба юрын збсгүүдыг, илангага Европодо, залап шууд хуороо шэглэлтэйгээр хэлсэснүүдэ баталхын туло хүлээл оролдлогонуудаа эдбхижүүлэхэ хэрэгтэй гэжэ меморандум соо тэмдэглэгдэнэ.

Эб найрамдал хангалын Буряад ажалшад, скарка болон районно отеленинүүдэй эдбхижэ хэмжээ абуугадаа эрэгшээ бэлдэхэ байна. Үдэ хотын Советүүдэй талмай дээрэ респу-бликанской комсомолой организацинуудай ба залуучуун олондунгай митинг үнгэргэхэ юм. Нислэжэ театруудаа, Номой байшан соо урэн зэвсэг болон поздүүд амгалан тайбан байдал тухай тухай, шүлгүүдэе уншаха, артистууд дунд гүйсэдэхэ, Ажалша коллективуудай тур-зурганууда митингүүдэ, суглаанууд, комсомолууд болон хөөрлөөдүүд үнгэргэгдэнэ.

Хэдэн сэрэгтэ сэргүү эмхинүүдэй үүсхээтэ 1988 оной июнийн II-дэ «ЭБ найрамдалай долгин» гэж нэрлэгдэнэ дайн сэргэе буруушаан бүхэд дэлхийн хэмжээ абууга үнгэргэгдэхэнэ. Тэрэ буу збсгүүдыг хязварлан хуряаха талаар ООН-ой Генеральна Ассамблейн III тусхай сессин хүдэлмэри-тэй дашрамдуулан эмхидхэгдэх юм. «ЭБ найрамдалай Бүхэдэлхийн Совет», «ЭБ найрамдал хамгаалса совет комитет болон» «ЭБ найрамдалай совет жаса тэрэ үүсхиле найшаан дэмжэлэн байна.

Дүрсэгдэгшэ зоримгонундай шидхэгдэхын тула бүхэ амбиб түбүнүүдэй эб найрамдала хүснүүд оролдлогон хүлээл оролдлого гаргахын дамжар-гүй, Юуб гэжэдэ ядерна гэнэ аюулы зайсуулан сарахын түлөө хүдэлөөндэ хэб хүснүүдэ хабаадлсүүлсэ, буу збсгүүдыг хязварлан хуряахын талаар шэглэлтэйгээр хэлсэснүүдэ баталхын туло хүлээл оролдлогонуудаа эдбхижүүлэхэ хэрэгтэй гэжэ меморандум соо тэмдэглэгдэнэ.

Эб найрамдал хангалын Буряад ажалшад, скарка болон районно отеленинүүдэй эдбхижэ хэмжээ абуугадаа эрэгшээ бэлдэхэ байна. Үдэ хотын Советүүдэй талмай дээрэ респу-бликанской комсомолой организацинуудай ба залуучуун олондунгай митинг үнгэргэхэ юм. Нислэжэ театруудаа, Номой байшан соо урэн зэвсэг болон поздүүд амгалан тайбан байдал тухай тухай, шүлгүүдэе уншаха, артистууд дунд гүйсэдэхэ, Ажалша коллективуудай тур-зурганууда митингүүдэ, суглаанууд, комсомолууд болон хөөрлөөдүүд үнгэргэгдэнэ.

Хэдэн сэрэгтэ сэргүү эмхинүүдэй үүсхээтэ 1988 оной июнийн II-дэ «ЭБ найрамдалай долгин» гэж нэрлэгдэнэ дайн сэргэе буруушаан бүхэд дэлхийн хэмжээ абууга үнгэргэгдэхэнэ. Тэрэ буу збсгүүдыг хязварлан хуряаха талаар ООН-ой Генеральна Ассамблейн III тусхай сессин хүдэлмэри-тэй дашрамдуулан эмхидхэгдэх юм. «ЭБ найрамдалай Бүхэдэлхийн Совет», «ЭБ найрамдал хамгаалса совет комитет болон» «ЭБ найрамдалай совет жаса тэрэ үүсхиле найшаан дэмжэлэн байна.

Дүрсэгдэгшэ зоримгонундай шидхэгдэхын тула бүхэ амбиб түбүнүүдэй эб найрамдала хүснүүд оролдлогон хүлээл оролдлого гаргахын дамжар-гүй, Юуб гэжэдэ ядерна гэнэ аюулы зайсуулан сарахын түлөө хүдэлөөндэ хэб хүснүүдэ хабаадлсүүлсэ, буу збсгүүдыг хязварлан хуряахын талаар шэглэлтэйгээр хэлсэснүүдэ баталхын туло хүлээл оролдлогонуудаа эдбхижүүлэхэ хэрэгтэй гэжэ меморандум соо тэмдэглэгдэнэ.

Эб найрамдал хангалын Буряад ажалшад, скарка болон районно отеленинүүдэй эдбхижэ хэмжээ абуугадаа эрэгшээ бэлдэхэ байна. Үдэ хотын Советүүдэй талмай дээрэ респу-бликанской комсомолой организацинуудай ба залуучуун олондунгай митинг үнгэргэхэ юм. Нислэжэ театруудаа, Номой байшан соо урэн зэвсэг болон поздүүд амгалан тайбан байдал тухай тухай, шүлгүүдэе уншаха, артистууд дунд гүйсэдэхэ, Ажалша коллективуудай тур-зурганууда митингүүдэ, суглаанууд, комсомолууд болон хөөрлөөдүүд үнгэргэгдэнэ.

Толгойгоо эрхээс болохо-до, Дочкоо туурнаа бэхэдэ дүрээ, протоколинь хүлээг-дэгэй түрөөр хэрэгшээн зу-ражархыа. Энэ үедэ Литви-ноо хашхаржа, тэрэнэй зангам-саар албан Доржиние но-дэ ниургуу сохико ороо хэн. Тэдэнэй хара ханаата найда-лы дүүргэгшын түлөө саб-хяараа дэбнэжэ, үдэхэлжэ бай-гад, наган бүгэй эшээр урал-шудынь хайра гамгүй түлдэ-түүгэ сохко бэлэй.

— Ямархан хүнийе нугалга даража шадга гэжэби — гэжэ хүдэлгэн камера соо Доржини ууу суухаар хэлнэ байгаа хэн. Энэ бүгэдэн хэнийшэб эхэ, харага ханаашалгаар хэлдэгэ байхыа тэрэ тухайлгада хэн. Тинхэдэ Дондубоной сэхэ сэр-бэр байһандаа нэжэглэгшгүй хаабса.

Ханашыб даа, түрмын үндэр ханын саана, городто хам-ганинь байгаа. Тээд үшөө амидыб, намнаа үгэ алуудула шадахагүй, юундэб гэжэдэ, минни гэм эзмэ байхагүй гэжэ тэрэндээ яажа дуулагтайб даа. Энэд, түрэлхитээс уул-залга тухай бодомжолыншөө аргайгүй газарта, хубуугыньшөө яажа харахабши?

Дахинаа энгэтэ «хара хирээ» («Черный ворон») — бүтүү бай-лай машина соо Даша-Дондоо эхэлэ удаан шрууулжэ — ябаһа-наа — мэдэрбэ. Нүүнэй нүүндэ үгдэн нэгдэгдэ, ой соо буул-гаа хэн. Инженер Владимир Канатовский тэрэ хөөрөе ма-шинны фарануудай гэрэл до-ро байгаа. Тинхэдэ мурдла-шэ Литвино: Гэмэ мэдэрэгш-гүй совет засагай дайсн Даша-Дондоо Доржин НКВД-гай онсо уягатай албанаар буу-дуулжа гэдэгдэб — гэжэ уншаа, протокол дехин харбайба —

Гарал табиг, амиды үлэ-хаш, эгээн эхэнэ табан жэл абаша. Доржин урдаһаан хүйтөөр энэб.

— Хэнийе айлангабтай? Энэ хэрэг хаана эркинлэбтэ гэжэ намые мэдэнгүй гэх гүт? Түр-мын подвал соо бэшэ гүт? Канатовскийн «шиндхэбэри» уншаныгөөр урмаа хухар, хэн түрмын харуулшад тэдэ-ний машина руу дахин оруул-ба.

Энээнэй удаа Даша-Дондо-ные удаан сэг соо хайшанышөө гаргагүй хэн. Шорото түрмын өвөртө ороһорин, хөбдэри-нэй жэлэй дүүргэбэ бэйлээ, тэрэ-нийе хамтын камерадэ оруу-лаа хэн. Тэндэ релитор Базар Ванчиковые, обкомой боло-до БурЦИК-эй харюусалгата хүдэлмэрлэгшэдэе хархалаа, боло-жо байһан үйлэ хэрэгэй ямаршөө үг унгигүй байһандаа үшөө эхээр эгитэб бэлэй.

АЖАЛ хэхэ дуратнай бэ-шүүлхэдэ болохо гэжэ тэндэ сугларгагшдаа сонсохо. Редакторуудаа хэлсээд, обо-гуудаа хэлсээд, Удаан тэдэ-нийе газаа хорёо соо гаргаа хэн. Тушаалган дүрбэн зуу-гад, зоние суглуулба. Ежэ шанага харуул доро уголово-н гэжээтэрэ хамта түмэр хар-ган ашаанай аюунуудаа туу-жа оруулаа хэн.

Угловнигууд вагон соо оромсоороо һайн газарнууды-н нэгэргүүгөөр бүлмитаран элээгэ хааб даа. Тинхэгэ эрээд «политикуудат»

— Таанэд үнхөөрөө ажал хэхээр шиндээ гүт? Байза-тылши, бүлгемнай, юрэдөөл, малавшаг тургалуудаа Мака-рай үшөө адуулагүй газарта эгтапар хүрээгэ байха, — гэсэн эгтолох.

Үнхөөрөөшэ тингээл хэн лэй команданууд гурбадахи нууринуудаа гараба. Хубин тоосоогоор нөндонд жэлэй СССР-эй чемпионока, улхасоорондын классэй спор-тын мастер Ирина Леонова (Алма-Ата), дэлхийн чемпионо, СССР-эй спортын габьяата ма-

стер Владимир Ешев (Москва) түгсэхэлэй мурысөөндэ 36 год-лоор харбахандаа, тус тусдаа 334 болон 331 очко туджа, илалта тууланхай байха юм.

Манай республикын түлөө-лэгшэ — СССР-эй араудундай зунай IX Партиякадын абсо-люта чемпионо, улхасоорон-дын классэй спортын мастер Валентин Дарханов эршүүлэй дундаһаа 13-дахы нуури ээлэ-бэ.

Тингэжэ энэ эхэ мурысөөн байшаа оной сентябрь һарын эхээр Урда-Корейн нислэл — Сеул хотодо үнгэргэгдэхэ XXIV Олимпын наадандаа хо-риг бэлдэхэлэй ээлжээтэ шата болоһон байна.

Б-М, ЖИГИТОВ.

«Хара хүрээгээ хүндэтгэжэ жэлнүүдэ»

Толгойгоо эрхээс болохо-до, Дочкоо туурнаа бэхэдэ дүрээ, протоколинь хүлээг-дэгэй түрөөр хэрэгшээн зу-ражархыа. Энэ үедэ Литви-ноо хашхаржа, тэрэнэй зангам-саар албан Доржиние но-дэ ниургуу сохико ороо хэн. Тэдэнэй хара ханаата найда-лы дүүргэгшын түлөө саб-хяараа дэбнэжэ, үдэхэлжэ бай-гад, наган бүгэй эшээр урал-шудынь хайра гамгүй түлдэ-түүгэ сохко бэлэй.

— Ямархан хүнийе нугалга даража шадга гэжэби — гэжэ хүдэлгэн камера соо Доржини ууу суухаар хэлнэ байгаа хэн. Энэ бүгэдэн хэнийшэб эхэ, харага ханаашалгаар хэлдэгэ байхыа тэрэ тухайлгада хэн. Тинхэдэ Дондубоной сэхэ сэр-бэр байһандаа нэжэглэгшгүй хаабса.

Ханашыб даа, түрмын үндэр ханын саана, городто хам-ганинь байгаа. Тээд үшөө амидыб, намнаа үгэ алуудула шадахагүй, юундэб гэжэдэ, минни гэм эзмэ байхагүй гэжэ тэрэндээ яажа дуулагтайб даа. Энэд, түрэлхитээс уул-залга тухай бодомжолыншөө аргайгүй газарта, хубуугыньшөө яажа харахабши?

Дахинаа энгэтэ «хара хирээ» («Черный ворон») — бүтүү бай-лай машина соо Даша-Дондоо эхэлэ удаан шрууулжэ — ябаһа-наа — мэдэрбэ. Нүүнэй нүүндэ үгдэн нэгдэгдэ, ой соо буул-гаа хэн. Инженер Владимир Канатовский тэрэ хөөрөе ма-шинны фарануудай гэрэл до-ро байгаа. Тинхэдэ мурдла-шэ Литвино: Гэмэ мэдэрэгш-гүй совет засагай дайсн Даша-Дондоо Доржин НКВД-гай онсо уягатай албанаар буу-дуулжа гэдэгдэб — гэжэ уншаа, протокол дехин харбайба —

Гарал табиг, амиды үлэ-хаш, эгээн эхэнэ табан жэл абаша. Доржин урдаһаан хүйтөөр энэб.

— Хэнийе айлангабтай? Энэ хэрэг хаана эркинлэбтэ гэжэ намые мэдэнгүй гэх гүт? Түр-мын подвал соо бэшэ гүт? Канатовскийн «шиндхэбэри» уншаныгөөр урмаа хухар, хэн түрмын харуулшад тэдэ-ний машина руу дахин оруул-ба.

Энээнэй удаа Даша-Дондо-ные удаан сэг соо хайшанышөө гаргагүй хэн. Шорото түрмын өвөртө ороһорин, хөбдэри-нэй жэлэй дүүргэбэ бэйлээ, тэрэ-нийе хамтын камерадэ оруу-лаа хэн. Тэндэ релитор Базар Ванчиковые, обкомой боло-до БурЦИК-эй харюусалгата хүдэлмэрлэгшэдэе хархалаа, боло-жо байһан үйлэ хэрэгэй ямаршөө үг унгигүй байһандаа үшөө эхээр эгитэб бэлэй.

АЖАЛ хэхэ дуратнай бэ-шүүлхэдэ болохо гэжэ тэндэ сугларгагшдаа сонсохо. Редакторуудаа хэлсээд, обо-гуудаа хэлсээд, Удаан тэдэ-нийе газаа хорёо соо гаргаа хэн. Тушаалган дүрбэн зуу-гад, зоние суглуулба. Ежэ шанага харуул доро уголово-н гэжээтэрэ хамта түмэр хар-ган ашаанай аюунуудаа туу-жа оруулаа хэн.

Угловнигууд вагон соо оромсоороо һайн газарнууды-н нэгэргүүгөөр бүлмитаран элээгэ хааб даа. Тинхэгэ эрээд «политикуудат»

— Таанэд үнхөөрөө ажал хэхээр шиндээ гүт? Байза-тылши, бүлгемнай, юрэдөөл, малавшаг тургалуудаа Мака-рай үшөө адуулагүй газарта эгтапар хүрээгэ байха, — гэсэн эгтолох.

Үнхөөрөөшэ тингээл хэн лэй команданууд гурбадахи нууринуудаа гараба. Хубин тоосоогоор нөндонд жэлэй СССР-эй чемпионока, улхасоорондын классэй спор-тын мастер Ирина Леонова (Алма-Ата), дэлхийн чемпионо, СССР-эй спортын габьяата ма-

стер Владимир Ешев (Москва) түгсэхэлэй мурысөөндэ 36 год-лоор харбахандаа, тус тусдаа 334 болон 331 очко туджа, илалта тууланхай байха юм.

Манай республикын түлөө-лэгшэ — СССР-эй араудундай зунай IX Партиякадын абсо-люта чемпионо, улхасоорон-дын классэй спортын мастер Валентин Дарханов эршүүлэй дундаһаа 13-дахы нуури ээлэ-бэ.

Тингэжэ энэ эхэ мурысөөн байшаа оной сентябрь һарын эхээр Урда-Корейн нислэл — Сеул хотодо үнгэргэгдэхэ XXIV Олимпын наадандаа хо-риг бэлдэхэлэй ээлжээтэ шата болоһон байна.

Б-М, ЖИГИТОВ.

«СОЕЛОЙ НОНИН»

Манай Буряад орондо мэдээ-лэгшэ залуу дуушан Негима Ес-кельевтай хэдэн жэлэй саа-на хөөрлөгдөхдөмин, намайг суг дуулагдаг байһан 18 нэһа-тай Роза Рымбаева эстрадын дуунай бүхэсоонаа телевиз-онно конкурседэ («Дуунтай нү-э» олон конкурседэ) илажа, хари гүрэнүүдэй олон конкур-суудаа түрэл ороһон түлөө-лэн юм гэжэ омогсороо хэлээ хэн. Тэрэ гэлхэнэй хойшо шан-га хайхан хоолойтой, хүнэй сэдхэл үеруужа шададаг залуу артистын дууланан дуу-нууд олондо мэдээж болоо хэмнэй. Советскэ Союзэй Яг-моладуулаада зориулагданан дуунинь шуганшадай үндэр-сэнгэлдэ хуртэб бэлэй. Улс-хоорондын олон конкурсууда-а телевизон программын дуунууд олон тоотэ гасроо-нуудаа эдбхижүүлжэ хабаад-лан бэлхэтэй залуу дуушан Леонович комсомолой шангай лауреадай нэрэ эргээд гүрөө хэн.

Мүнөө Казахкэй ССР-эй ара-дэй артистка Роза Рымбаева («Маяр артистын галнууд-88» гэнэ заншалта болоһон фести-валда хабаадаха анха ту-руушынкээ Улаан-Удэ эржэ, анисаводой «Рассвет» гэжэ Сөблэй орден со болоһон конкурседэ хабаадлсаа.

Турал хизаар тухай дуугаар энэ конкуртеэ Роза Рымбае-ва нэгэ, Нарихан уян бэр-тэй, сагахан гоб костоом үм-дээн артистын талан боло-һон хоолойе таниһан шөгнө-шөө халын алга ташалгаар угтаба.

— Анха түрүүшынкээ танай хотодо эрээд байхадэа, бул-танда һайн һайханые хүсэбэ. Теһендэй урин мийрээл, хи-лэрин алга ташалга хадаа ба-гдэзэй эрхэй ээлж шалгал ха-юм, гэжэ Роза Рымбаева энэбхижэн хэлэһэнэйгээ үгдэ сугларгагшадэе ирагуу һайн дуунуудаараа баясууба. Ю. Саульскиин «Дэлхийн жазар», А. Манжуковой «Алданай лааман гэнэ дуунууды тэрэ зохиоһор дуунуудыг» дуунууды артистын дуунай репертуары олон казах дуунууд шэ-мгэлэнэ. Алма-Атын мэдээж композитор Толгат Сарыбае-вай дуунууды арадай арти-стка тон дуратайгаар дуула-даг байна гэжэ мэдэбэди. Тэ-

нагүй хангахые артистка ур-аална. Дуушын «Арай» гэнэ дуунай инструменталинь ан-самбли (хүтэбэрлэгшын Та-скин Окаго) дэмжэнэ.

Концертын үедэ шогтой хү-чюу дуунууд олоор гүйсэдх-гдэнэ байгаа. Хүдэлсэ, хата-рэй шинжэ бүхнөөрөө арти-стка дуунай үдхые дууһан элирхэйлжэ шадана.

Телевизион харгагшда мэд-дэгэ болоһон «Хүбүн ба далай», ан амитад тухай дуу-нуудынь конкуртедэ суглар-гашад мун лэ халуунаар угтаа. Зүгөөр Р. Рымбаевай урдан мэдээжэ болоһон дуунуудаа энэд гүйсэдхөгшэй байһанын халамгаар, энэд тэдэнэ дахин дуулаа һанэ, конкурте-нэй дуунай байха хэн хэ.

Концертын өмнөхүн хубинэ ээһлэн «Арай» гэнэ дуунай инструменталинь ансамблин гөшүүдэй олон дуунууд шөг-налшад айхандал дурдаха-да.

Концертын түгсэхэлдэ Каза-хкэй ССР-эй арадай артистка-да баглаа сэсгүүдэ берюулагда-һан байна.

Б. ОРБОВОДА, манай штатнабшэ корр.

ДАХИНАА ХЭБЛЭГДЭХЭНЭ

Москвагай «Планета» гэжэ хэблэлэй хүдэлмэри-лэгшэд А. Фрейдбергын «Байгал» гэжэ фотоаль-бомые дахинаа дабтан, шэнээр хэблэжэ гаргаа-хаяа бэлдэнэ.

Энэ хадаа совет ороной үзэсхэлэнтэй һайхан газар болохо «Андарта Байгал — арюухан далай» тухай һайханаар буулгаданан фотогафинуудай поэти-ческэ хөөрөөн юм.

Байгаалин энэ үзэсхэ-лэнтэ бүртэсгүүг арюун һайханые хамгаалха талаар, мун энэ ушарта үзэгдэлгэ шиндхэгдэгшэй асуудалнууд тушаа аль-бом соо дэлгэрэнгүйгээр бэшэгдэнхэй юм. Альбом хоёр янзаар, толдорхой-бол, ород ба англи, ород ба немец хэлэнүүд дээрэ, тус тусгаа 10,000 хэлэгээр барлагдаха.

Эрэхэ жэлэй эхээр най-маандаа гараха дурсагда-ша фотоальбом байгаали-да дуратайшуулаа бэлэг болохо байна.

Н. КОСЕНКОВА, Москва.

Холоһоо ерэнэн бэшэгүүд

«БАЙГАЛТАЙ» УУЛЗАХАМНАЙ БОЛТОГОЙ!

Хабтагай эхэ голнуудай хэдэн горхонуудаа халидаг мэдээтэ арадай дундаһаа гаранан бэлитгээр эхэ искусство бэ-зэгдэ. Күжжэ, дуундэ, аяшагда дуратай бидэ, Молда-вийн түгсэхэлгэ, Буряадай гүрэнэй «Байгал» гэжэ хатар, дуунай ансамблин һайхан концертые телевизонд хэржэ баясандэа дурсагдаша тобшолодо уян эрхэнүүд эгитэ-бэди. Зай, тинхэдэ лэ, концертын һүүлээр түрэнэн энэрхи талархалаа танай гэгээдэ эльгэнгүй байгай бэшэбэ...

«Хэрбэ арадай сэдхэл боломы мэдэхэ гэжэ һаа, тэрэнэй дууны шангажа, тэрэнэй урдын хатар наадаар хонирхох гэ-дэг тон лэ зүб гэжэ хэ. Тинхэдээл манай гэрэ дайда гэжэ арадай дундаһаа тодорһон өөрсэ магтай бэлитгээр яһан-шые баян гэжэб даа гэжэ мэдэхш. Тэдэ бэлитгэн арадай-гаа уран һайханда, уран бүтээлэ уян сэсээр дурлаһан хадаа бултадаан энэрхи сэдхэлтэй байдаг гэжэ ш.

Харин аха дүү буряад хизаараймнай искусство юрэ бүсын, олон һайхан шижнэтэй байна даа, Гоё һайхан хубешантэй, уян хүдэлсэтэй хатарнуудынь, ирагуу уялгата дуунуудынь дэлгэр сэдхэлтэй буряад ерадайгаа шажны гэжэ ш.

С. КОРЕНЕВ, штатнабшэ корр. Могойто Хубшэ.

«Забайкальский рабочий» газетин, Байгаа оной майн 22-ой нөмөрөө Б. Жанипов ор-шүүлба.

ШЭЛЭН АБАЛГЫН МУРЫСӨӨН

Убэлэй болон зунай спортын хүдөөгэй наада үнгэргэхэ гэжэ манай республика дотор физическэ культура ба спор-тын үргэнөөр хужөөхэ арга олгоно. Эдэ нааданай программада спортын олон зүйл-нүүд оруулагдадаг.

Республикын хүдөөгэй спор-тын зунай гурбадахи наадан июнийн 7-ноо 10 болотор Гу-синозерск хотодо үнгэргэгдэхэ юм. Он жэлнүүдэй үнгэрэхэ бүри спортын олон зүйл-нүүд нимэ нааданай програм-мада оруулагдаха. Урда ур-дын жэлнүүдэ спортын олон-хи зүйлнүүд гол түлэб эрээ-шүүлдэ хабаатай байгаа. Тинн мүнөө эхэнэрнүүдэ үргэнөөр хабаадуулахын тула хүн зоний дунда һайшаагадаг ритмиче-скэ гимнастика тэрэнэй программада түрүүшынкээ оруула-гдаба.

Мүнөө республикын рай-он бүхэдэ ритмическэ гим-настикын секцинууд, бүлгүүд хүдэлдэ. Гэбшье, тэрэнэй мэтэогиальна үндэһэ һуури ахир тулюур юм. Дуршал ша-дабери эхэтэй мэргэжэлтэ дурдалана.

Зунай спортын нааданда районной командануудые һай-наар бэлдэхын тула профсою-зай спортын бүлгэмэй респу-бликанскэ совет ритмическэ гимнастикын секцинуудай хү-тэбэрлэгшэдэй, райөөсүүдэй түрүүлгүшэнэрэй семинар үнгэргэбэ.

Республикын Госкомспортын үүсхээтэ ритмическэ гимна-стикада дуратайшултай ту-руушын үзүүлгэ һайхан Спортын байшан соо болобо.

Эндэ бүлэг бүхэн оорын ком-позици харуулаа. Шэлэн абал-гын мурысөөндэ 12 комбоно хабаадаба.

Зүүн Сибиринь собоной ин-ститут дүүргэдэ, тренерээр хүдэлжэ байһан уран һайханай гимнастикаар спортын мастер Елена Данильчугай гурган хо-ригдэ Советрайонскэ хотын спортеменүүд бултанһаа һайн композици харуулаа. Елена Павлонова түмэр замай больни-цын физкультуро-элүүржүүл-гын түбтэ ритмическэ гимна-стикаар хөшөөлүүдэ үнгэр-гэдэг юм. Энэ түб мүнөөнэй түхөөрлэгшэ-хэрэгсэлүүдээр хан-гаданхай.

Кабанский районной Селен-гинск тохсоной, Закаменск хоёр-дохи, гурбадахи нууринуудые ээлсэбэ, Искусствын һуруулин багша С. В. Цыбикова Эдын